

FRÖ- OCH OLJEVÄXTODLARNAS

ÅRSREDOVISNING

2001 - 2002

INNEHÅLL

Bra lösamhet i oljeväxterna	3
Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare i Europa.	4
Ökande arealer vallfrö kräver effektivitet i alla led	6
Forskning och försök ger ökad odlings säkerhet	8
Ett gott liv med svensk raps	10
Ekonomi	
Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare ek för.	12
<i>Förvaltningsberättelse</i>	12
<i>Resultaträkningar</i>	13
<i>Balansräkningar</i>	13
<i>Redovisningsprinciper och noter</i>	15
<i>Revisionsberättelse</i>	17
Svensk Raps AB	18
<i>Förvaltningsberättelse</i>	18
<i>Resultaträkningar</i>	18
<i>Balansräkningar</i>	19
<i>Redovisningsprinciper och noter</i>	20
<i>Revisionsberättelse</i>	23
Stiftelsen Svensk Oljeväxtforskning.	24
<i>Förvaltningsberättelse</i>	24
<i>Resultaträkningar</i>	25
<i>Balansräkningar</i>	25
<i>Redovisningsprinciper och noter</i>	26
<i>Revisionsberättelse</i>	28
Adresser	29

Bra lönsamhet i oljeväxterna

Fortsatt stort intresse för vallfrö

Rapsolja i allmänhet och svensk i synnerhet är världens bästa matfett. Näringsfysiologerna är ense om att det är fettsyrsammansättningen, med liten del mättat fett och stor andel enkelomättat fett, som gör rapsoljan så nyttig. Dessutom ingår Omega 3 naturligt i rapsoljan till skillnad mot de flesta andra oljor. Allt talar för att vi skulle kunna ersätta olivoljan med närproducerad svensk rapsolja.

Svensk Raps AB har under det gångna året skapat ett "sug" bland konsumenterna. Det började med att vi gav ut boken "Det goda livet med svensk raps". Boken beskriver rapsens förträfflighet ur miljösynpunkt, i odlingslandskapet, för odla- ren, som foder, som hudvård och framförallt som nyttig matolja. Inte minst de vackra bilderna och upplägget i boken, gjorde att den blev populär vid presentationen i samband med rapskonferenserna i Vänersborg och Linköping. Förutom odlare deltog också matskribenter, kockar och hushållslärare vid dessa konferenser. Informationen om raps spred sig snabbt och föranledde populära Tina Nordström att i sitt matprogram i TV doppa sitt finger i ett glas med rapsolja och provsmaka samt uttala de för oss bevingade orden: "Olivolja i all ära men rapsolja har vi utanför dörren – jättegott". Thomas Tengby som gör dessa program följde upp med ett helt program som visade upp böljande blommande rapsfält samt besök vid en kallpress. Bättre reklam kunde vi inte få!!

Vi fick också möjlighet att lyfta upp värdet av oljeväxtodlingen vid Borgeby Fältdagar och på Elmia. Efter att ha skapat detta "drag" efter svensk rapsolja är det nu bara att hoppas att livsmedelsindustrin följer upp och utvecklar fler produkter som kan fylla butikshyllorna.

Marknad och areal

Priset på oljeväxtfrö vid skörd var något över 2 kr per kg och är i skrivande stund betydligt högre och det ser ut att hålla i sig. Lönsamheten i oljeväxtodlingen 2003 kan bli mycket bra. Förfruktseffekter ger dessutom ett mervärde på 1800 kr per ha.

Sammantaget resulterade detta i att det såddes en mycket stor areal höstraps i augusti och det såg ut att bli den största arealen (2003) på mycket länge. Men torkan i augusti och september, i stort sett i hela landet, innebar många uppkörda fält. Marknadspriserna gör dock att vi räknar med en stor vårsådd.

Vår hemsida är väl besökt och uppskattad av såväl oljeväxtodlare som vallfröodlare. Det är inte minst viktigt att där följa marknaden och sedan säkra priset när det passar Din kalkyl.

Nya uppgifter

Vi kommer att jobba för att utveckla "sigillraps" och räknar med att detta kan skapa ett mervärde. Att arbeta vidare näringspolitiskt såväl i EU som gentemot Jordbruksdepartementet är en självklarhet. Just nu är det "Mid Term Review" (MTR) som är aktuell.

Rapsmetylester (RME) kommer bli allt mer aktuellt. Dagens Svenska förbrukning är låg. Men med EU:s direktiv om 2% bio- bränsle 2005 och över 5% 2010 krävs krafttag i Sverige.

Lin

Odlingen reducerades ytterligare under 2002 till en areal av 3200 ha. Skörden blev mycket bra och därtill ett högt pris resulterade i nöjda odlare. Med en sådan marknad och även här växtföljdseffekt bör även linarealen öka.

Vallfrö

Odlingsarealen tycks ha stabiliserats på nivån drygt 12000 ha. Skörden 2002 blev över lag normal även om variationen är stor i vit- och rödklöver. Klöverspetsviveln har ställt till stora problem för många vitklöverodlare.

Vi fick en liten prisnedgång för vissa rödklöversorter medan vitklöver steg till en mera normal nivå. Timotej klarade sig undan med en liten nedgång medan rödsvingel och rajgräs blev årets vinnare.

EU tycks ha missat vallfrö (utsädesstöd) när det gäller MTR. Men vi konstaterar att regeringen delar vår uppfattning i stort, att om allt annat stöd frikopplas från produktion bör också detta gälla för vallfrö och att odlarens kilostöd också skall omräknas till ett hektarstöd i det historiska perspektivet.

Båda våra odlingsgrenar har goda förutsättningar i framtiden! SFO och Svensk Raps uppgift är att se till att detta skall infrias!

Gunnar Henningsson
Ordförande

Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare i Europa

Den svenska frö- och oljeväxtodlingen är inte någon snävt nationell angelägenhet. De priser vi har är världsmarknadspriser. Oljeväxtpriset hänger därmed helt samman med det internationella priset på raps och sojaböna. När det gäller vallfrö är det svenska priset, möjligen undantaget rödklöver helt styrt av priserna i internationell handel.

Vidare är de svenska odlingsförutsättningarna helt beroende av de beslut som tas i EU. Våra möjligheter att påverka dessa beslut går genom den svenska regeringen och genom samarbete med övriga europeiska organisationer. Frö- och Oljeväxtodlarna resp. Svensk Raps AB är med i ett antal organisationer inom EU där vi kan delta i diskussionen och i viss mån även påverka besluten.

Kommissionens grupp för oljeväxter och proteingrödor
Möte med Kommissionen i Bryssel 3-4 ggr/år.
Svensk representant Johan Biärsjö.

COPA:s oljeväxtgrupp
Copa är EU:s motsvarighet till LRF.
Möten i Bryssel 3-4 ggr/år samtidigt som möten med Kommissionen. Svensk representant Johan Biärsjö

Kommissionens grupp för utsäde
Möte med Kommissionen i Bryssel 2-3 ggr/år.
Svensk representant Gunnar Henningsson.

COPA:s utsädesgrupp
Möten i Bryssel 2-3 ggr/år samtidigt som möten med Kommissionen. Svensk representant Gunnar Henningsson.

ESGG, European Seed Growers Group
En intresseorganisation för främst vallfrö. Träffas 2-3 ggr/år.
Svensk representant Gunnar Henningsson.

EOA, European Oil Seed Alliance
Nybildad organisation som bevakar europeiska oljeväxtodlars intressen gentemot USA:s sojaodling.
Svensk medlemsorganisation är Svensk Raps AB och representant Johan Biärsjö.

Agenda 2000 blev MTR

Agenda 2000 som beslutades i Berlin 1999 innebar en stor förändring för oljeväxtodlingen. Arealstödet sänktes till spannmålsnivå. Samtidigt togs sambandet mellan oljeväxtpris och arealstöd bort. Därmed kan rapspriset stiga hur högt det vill utan att arealstödet påverkas. Omvänt blir det ingen förstärkning av stödet när rapspriset är lågt.

Den allmänna uppfattningen var att oljeväxtodlingen skulle gå kraftigt tillbaka i areal när Agenda 2000 började tillämpas. För att studera denna effekt och övriga effekter av den förhållandevis radikala Agenda 2000 beslutades att Kommissionen skulle komma med en halvtidsöversyn efter 2 år. Det gjorde man också och sommaren 2002 presenterades den s.k. Mid Term Review. Det är ett mycket omfattande dokument vars innehåll inte skall redovisas i denna årsredovisning. Förslagen var radikala, så radikala att den allmänna uppfattningen är att Kommissionen inte kommer att få igenom dem. Det kanske mest omvälvande förslaget är att direktstöden skall frikopplas från produktionsinriktningen. Det innebär att direktstöden utbetalas efter den produktionsinriktning man haft de senaste, troligen tre senaste åren. Därmed skulle man kunna ha i princip vilken driftsinriktning man vill med oförändrat stöd. Mycket finns att säga om detta men vi inskränker oss till det som berör oljeväxter och vallfrö.

Kilostödet under lupp

I Kommissionens översyn (MTR) nämndes över huvud taget inte vallfrö. Ändå skulle ett frikopplat direktstöd ställa regleringen av vallfröstödet på ända. Om vi fortsätter med kilostödet kan de som haft stor andel spannmål börja odla vallfrö på denna areal och uppbära dubbelt stöd. Både spannmålsstöd (arealstöd) och kilostöd för det vallfrö man producerar. En sådan odling skulle bli mycket lönsam och risken för överproduktion är uppenbar med prisdumpning som följd.

Konsekvensen är att även vallfrö måste räknas in i det frikopplade stödet. Det innebär i princip att vi skulle lämna systemet med kilostöd till vallfrö. Men som sagt, MTR är ännu så länge endast ett förslag som troligen inte genom-

Foto: Anders Roland

förs. Men Kommissionen kommer säkert åter inför 2006 då en ny planeringsperiod för EU:s jordbrukspolitik skall beslutas. Då skall vi dessutom komma ihåg att EU:s medel skall fördelas mellan ytterligare 10 medlemsländer.

”Oljevaxter är bra som det är”

Somliga hoppades säkert att Kommissionen skulle föreslå någon förändring till det bättre för oljevaxter i sin översyn av Agenda 2000. Så blev det inte alls. Kommissionen har sett på arealutvecklingen 2000-2002 och konstaterat att vi inte fått den befarade nedgången i oljeväxtareal när arealersättningen sänktes. Dessvärre bortser man ifrån att priset under samma period varit historiskt högt. Framförallt för våroljevaxter och lin kommer en prissänkning slå mycket hårt på odlingsekonomin. När bekymret med våroljevaxterna påtalas för Kommissionen får man i princip alltid svaret att det skall lösas inom miljö- och landsbygdsprogrammet, dvs. med miljöstöd. Det är lättare sagt än gjort, vet vi efter otaliga kontakter med den svenska regeringen.

Internationella oljeväxtarealer

Den svenska arealen 2002 var nästan 68 000 ha vilket var en procentuellt stor ökning från året innan då arealen var 44 500 ha. Trots ökningen är vi små jämfört med övriga EU. Med sina drygt 3 milj ha är EU världens fjärde största producent av raps efter Kina, Indien och Kanada. Se vidare i tabellen.

Styrelsen i västerled

Även för SFO:s styrelse är de internationella kontakterna viktiga. Under verksamhetsåret 2001/2002 har styrelsen haft 5 styrelsemöten varav ett på telefon. Precis i skarven till det nya verksamhetsåret kombinerades styrelsemötet med en resa till Tyskland och Danmark. Styrelsen fick då tillfälle att ta del av tyska kunskaper om höstrapsodling och diskutera vallfröodling med danska kollegor och med DLF Trifolium ett utsädesföretag med världsomspännande handel.

Ett nära samarbete med lokala föreningar

Trots allt internationellt samarbete är kontakten med föreningens medlemmar det viktigaste.

De erfarenheter som dras av samarbete med andra organisationer och resultaten av diskussioner i EU och med svenska myndigheter måste komma medlemmarna till del.

Den viktigaste informationskanalen är givetvis Svensk Frötidning. Tidningen ges numera ut med 7 nummer per år. Därutöver finns mycket information att hämta på Svensk Raps hemsida.

Men den direkta kontakten mellan föreningens styrelse och tjänstemän å enda sidan och medlemmarna å den andra sker via de 13 lokala föreningarna.

Via fältvandringar, årsmöten, kurser och odlardagar arrangerade av lokala föreningar får SFO tillfällen att informera och diskutera direkt med medlemmarna. 2002 har definitivt inte varit något undantag härvidlag. Så gott som samtliga föreningar har besökts av antingen någon tjänsteman eller av SFO:s ordförande eller vice ordförande.

Intresset för oljevaxter och vallfrö är på topp just nu och deltagarantalet på vårens och sommarens möten har varit ovanligt högt.

Rapsarealer 2001/2002, 1000 ha

EU	3012
Kanada	4816
USA	612
Kina	7494
Indien	4980
Australien	1360
Pakistan	295
Tidigare Sovjet	633
Övriga	1614
Totalt	24816

Ökande arealer vallfrö kräver effektivitet i alla led

Vår svenska vallfröodling har under hela 1990-talet legat och pendlat kring en areal mellan 6000 och drygt 8000 ha. Under de tre senaste åren har det dock skett en förändring och arealerna har ökat. År 2002 når vi en, för svensk del, rekordnivå på 12 200 ha. Orsakerna till arealökningen är flera. Ökad efterfrågan till svenska vallar där odlingstekniken går mot att vallen ligger färre år och man nyanlägger oftare. De nya bestämmelserna om grön mark har också ökat efterfrågan på vallfrö, inte minst engelskt rajgräs. Därtill kommer en ökad svensk aktivitet på exportmarknaden. Vår svenska arealökning har framförallt skett i rödklöver, timotej och ängssvingel, men även rödsvingel- och ängsgröearealen har ökat. Se figur 1.

2002 är ett medelår

Årets tidiga vår innebar inte bara ett tidigt vårbruk utan även frövallarna fick en snabb utveckling. Sedan har hela växtodlingssäsongen med sol och värme varit till fröodlingens fördel. Som en följd av detta var förväntningarna inför skörd högt ställda. Hösten fortsatte med nästan perfekt skördeväder och frökvaliteten är bra. Tyvärr nådde avkastningen inte den nivå som förväntades.

För gräsen och framförallt ängsgröe har skördarna varit högre än ett femårsmedeltal, men både vit- och rödklöverskördarna har varit mycket varierande (se tabell 1). De stora variationerna tycks i många fall bero på det enskilda fältets läge och hur förhållande kring blomning och pollinering varit

just där. På en del platser kom det en del nederbörd ungefär samtidigt med klövers blomning och detta har givetvis haft en negativ inverkan.

Lagerupbyggnad på gång

Ett par år med höga priser på ett fröslag får oftast till följd att arealerna stiger och lagren ökar, detta i sin tur resulterar snart nog i sänkta priser. Ett lysande exempel på detta som ligger nära i tiden är ängsgröe. Efter två år med höga priser har arealerna stigit och EU:s lager har ökat rejält (se figur 2). Som en direkt följd av detta sjönk vårt svenska pris för årets frö med 5:50 kronor.

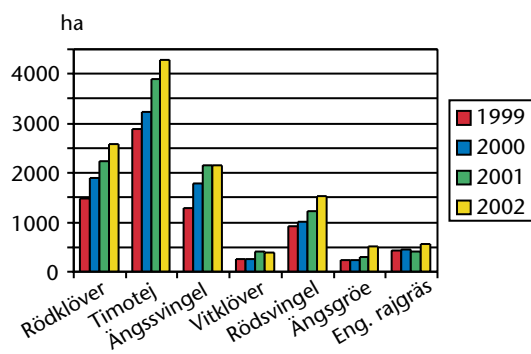
Även för våra arealmässigt största grödor, timotej, rödklöver och ängssvingel börjar det bli problem med stora lager både inom EU och i Sverige.

Små prisändringar

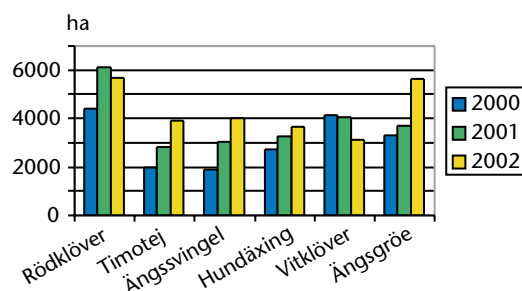
Trots en del besvärande lagernivåer lyckades vi att i stort sett bibehålla priset på timotej. För rödklöver av sena typer är priset oförändrat jämfört med förra året medan de medelsena sorterna fick prissänkningar på mellan 50 och 75 öre. För ängssvingel sänktes priset med 60 öre.

Som tabell 2 visar har det även blivit rejäla prisökningar för en del frö som t ex rajgräs. Här har vi under ett flertal år haft problem med stora lager, men nu har arealerna och lagret minskat (se figur 3) och då kan priserna åter stiga. Trots att det fortfarande finns ett stort lager av rödsvingel

Figur 1. Vallfröarealer i Sverige åren 1999-2002

Figur 2. Lager inom EU av några vallfröslag åren 2000-2002

(se figur 3) har priserna stigit. Detta beror på att rödsvingelarealerna (se tabell 3) har minskat kraftigt eftersom man i Danmark valt att köra upp stora arealer hösten 2001. Denna åtgärd resulterar i att lagret kommer att minska under innevarande marknadsår.

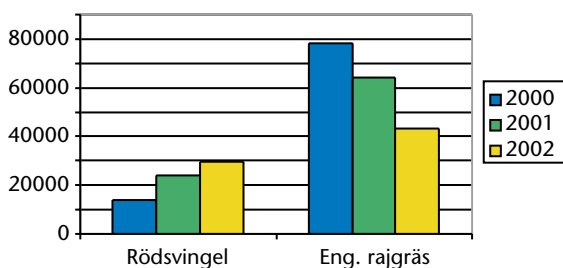
Ökat behov av ekologiskt frö

Efterfrågan på ekologiskt vallfrö blir allt större. För skörd 2002 odlades 400 - 500 ha och inför nästa år är den siffran uppe i ca 800 ha. Men för att täcka efterfrågan från den ekologiska vallodlingen skulle vi behöva ca 1800 ha. Utsädesföretagen efterfrågar ökade utlägg av ekologiskt frö och detta måste vi som odlare ta till vara. Men här behövs ytterligare kunskap och SFO kommer att öka sin aktivitet när det gäller kurser och försöksverksamhet de kommande åren.

Effektivare odling

För att vara konkurrenskraftig gentemot övriga fröproducenter inom EU ställs det givetvis krav på odlaren att ha en effektiv odlingsteknik till rimlig kostnad, så att avkastningen blir hög och jämn mellan åren. SFO har sedan 1999 bedrivit försöksverksamhet med vallfrö, både gödslingsförsök och sortförsök. Resultaten från dessa visar, när det gäller timotej, att gödslingsstrategin i vissa fall ska förändras något i förhållande till dagens rekommendationer. Dessa försöksserier kommer att redovisas i en försöksrapport under året.

Figur 3. Lager inom EU av rödsvingel och eng.rajgräs

Tabell 1. Uppskattad avkastning 2002. 5-års medelavkastning 1997-2001.

Art	Medelavk 1997-2001 Kg/ha	Prognos 2002 enl skördeuppskattning
Rödsklöver		
- medelsen	272	320
- sen	275	275
Alsikeklöver	364	270
Timotej	458	535
Ängssvingel	664	780
Hundäxing	486	600
Vitklöver	326	325
Rödsvingel	816	930
Ängsgröe	646	840
Eng rajgräs	1049	975
Hybridrajgräs	1000	810

Tabell 2. Priser och EU-stöd för vallfrö 2002.

Art	Grundpris 2001 kr/kg	Grundpris 2002 kr/kg	EU-stöd 2002 kr/kg
Rödsklöver			
- medelsen, 2n	14:50	14:00	4:94
- medelsen, 4n	24:25	23:50	4:94
- sen, 2n, Bjursele	17:50	17:50	4:94
- sen, 2n, övr sorter	20:00	20:00	4:94
- sen, 4n	33:00	33:00	4:94
Alsikeklöver	17:50	17:50	4:24
Timotej	7:00	6:80	7:72
Timotej, Jonatan	6:50	6:30	7:72
Ängssvingel	6:75	6:15	4:03
Hundäxing	9:50	10:75	4:88
Vitklöver	17:35	22:50	6:94
Rödsvingel	5:00	6:80	3:40
Ängsgröe	17:75	12:25	3:56
Eng rajgräs	4:70	8:00	2:86

Tabell 3. Arealer, ha vallfrö i EU 1999-2002.

	1999	2000	2001	2002
Rödsklöver	9773	10993	8730	7307
Alsikeklöver	76	63	96	96
Timotej	10748	12137	14852	16153
Ängssvingel	6808	7927	8097	7540
Hundäxing	6190	7069	6711	6765
Vitklöver	4138	4407	4743	4258
Rödsvingel	36141	38789	42360	27813
Ängsgröe	10201	10661	12305	14269
Eng rajgräs	66004	64818	59080	53050
Hybridrajgräs	5263	3405	1927	1604

Forskning och försök ger ökad odlingsssäkerhet

Svensk Raps AB har föresatt sig att öka medelskördarna och sänka odlingskostnader för att nå målet om 100 000 ha oljevaxter. Forskning- och försök intar därmed en central roll i verksamheten.

Trots en uttalad satsning på odlingstekniska försök är sortutveckling fortfarande den största verksamheten. Detta är också en starkt bidragande faktor till att vi idag har ett sortmaterial som är odlings säkert både när det gäller avkastning och god övervintringsförmåga. Just övervintringen är av stor vikt eftersom höstoljeväxtodlingen tenderar att expandera norrut.

Även på den odlingstekniska sidan har försöksverksamheten haft stor betydelse för att testa och informera om ny teknik. Med de krav som ställs på dagens jordbruk är det allt viktigare med en odlingsteknik och ett sortmaterial som ger odlaren bästa möjliga utbyte av oljeväxtodlingen. Intresset för oljeväxtodling har ökat de senaste åren och inte minst i Mellansverige har man återigen börjat se möjligheterna med höstoljevaxter. Svensk Raps AB har därför ökat antalet försök i detta område.

Odlings säkra sorter

Det är framförallt på höstraps sidan vi ser ett stort intresse från sortföreträdarnas sida att pröva nytt material i OS-försöken. Årligen har vi mellan 25 och 30 höstraps sorter anmälda.

Fördelningen mellan hybrider och linjesorter är ungefär lika. Försöken placeras inom hela det oljeväxtodlande området. För att ytterligare prova vinterhärdigheten har vi förstärkt provningen i Mälare-Hjälmareområdet med en mindre serie. 10 sorter som bedöms ha speciellt god vinterhärdighet har valts ut. I detta område har hybridsorterna onekligen en fördel med sitt robusta växtsätt och goda vinterhärdighet. Sortprovning av vårraps och vårrybs ingår också i försöksprogrammet. En ny serie startades i år för att jämföra en tidig vårraps sort, Wildcat, med vårrybs och med en vårraps sort som har mera normal mognadstid.

Vilken etableringsmetod är bäst?

Eftersom utsädeskostnaden är hög för hybridsorterna har vi i försöken provat att finna "nygamla" odlingstekniker som dels kan hålla nere utsädesmängden och dels stärka möjligheterna för en god övervintring. I landet södra delar har valts ett försöksupplägg där konventionell sådd jämförs med direktsådd och precisionssädd. Här varierar utsädesmängden från 100 ner till 20 grobara frön/m². De precisionssädda leden radhackas höst och vår.

Resultaten visar att högst avkastning har konventionell sådd gett, men om vi drar ifrån utsädeskostnaden när precisionssädd och konv.sådd samma nivå. När etablerings-

Foto: Bildarkivet i Klägerup

kostnaden beaktas kommer det däremot att bli till nackdel för precisionssådden.

Motsvarande försöksserie har startats i Mellansverige hösten 2002. I detta område har man inte tillgång till precisionssåmaskiner, eftersom det inte finns någon sockerbetsodling. För att kunna etablera rapsen med 48 cm radavstånd har bilar stängts på en Väderstad Rapid. Utsädesmängden är 30 resp. 60 grobara frön/m². Som jämförelse finns ett led med 80 grobara frön/m² som såtts på konventionellt sätt med Rapid. De radsådda leden ska radhackas 2 gånger på hösten och 1 gång på våren. Tanken är att höstens hackningar, förutom den rent ogräsbekämpande effekten, även skall minska risken för utvintringsskador genom den uppkupning som blir kring plantan. Det konventionella ledet ogräsbekämpas kemiskt med Butisan S.

Medfinansiering i andra projekt

Svensk Raps AB är även medfinansierare i försök som utförs i de regionala försöksorganisationerna, Skåneförsöken, Östra Sverigeförsöken, Försök i Väst och Sveaförsöken. Det gäller både svampförsök i vår- och höstoljeväxter samt förfruktsförsök i Mellansverige. Genom att vara medfinansierare i dessa organisationer ökas försöksunderlaget i de frågeställningar som är av mera lokal karaktär.

Stiftelsen

Stiftelsen Svensk Oljeväxtforskning är en viktig del av SFO:s odlingsutveckling. Genom anslag på omkring 1 miljon kr per år stöds forskningsprojekt av såväl grundläggande karaktär som sådana med mer praktisk anknytning. Ett prioriterat område innevarande år och även den närmaste tiden är kransmögel, Verticillium. Denna svamp orsakar stora skördenedsättningar och är ett besvärligt hinder för fortsatt stigande rapsskördar i framförallt södra Sverige.

Stiftelsen finansierar även forskningsprojekt med direkt praktisk anknytning. Som exempel kan nämnas ett projekt som pågått sedan hösten 1999 där kväveefferverkan av höst-raps jämförs med arter och havre. Projektet drivs av Inst för jordbruksvetenskap, SLU i Skara.

Vid SLU i Uppsala har startats ett projekt med bearbetningssystem för vårraps på olika lerjordar. Två försök har skördats i år. I försöksplanen ingår förutom konventionell sådd på höstplöjd mark, direktsådd med två olika såmaskiner. Därtill ingår bearbetningar på våren med tallriksredskap resp. Väderstad Carrier med och utan föregående glyfosatbehandling. Försöken har varit placerade på mellanlera respektive lättlera. Årets resultat har varit positiva för leden med ytbearbetning på våren. Det höstplöjda ledet drabbades av skorpbildning före uppkomst.

OS 180, Etablering av höstrapshybrid. 7 försök i Skåne 2000-2002

Såteknik	frön/m ²	Fröskörd		Utsädeskostnad		Netto	
		kg/ha	Rel.tal	kr/ha	kr/ha	Rel.tal	
Konventionell	80	3917	100	900	6151	100	
Direktsådd	100	3417	87	1100	5051	82	
Precisionssådd	20	3703	95	230	6435	105	
Precisionssådd	40	3627	93	450	6079	99	
Precisionssådd	60	3597	92	680	5795	94	

Ett gott liv med svensk raps

Rubriken låter som en jul eller nyårshälsning och skulle förvisso mycket väl kunna vara det med den lönsamhet som det är i oljeväxtodlingen just nu. Men begreppet svensk raps kan stå för vår svenska oljeväxtproduktion, branschföretaget Svensk Raps AB och numera även en mycket tilltalande bok.

Oljeväxtodlingen 2002

Intresset för oljeväxtodling i Sverige är stigande. Den skördade arealen var nästan 68 000 ha varav 3 300 ha teknisk raps. Svensk Raps AB gör tillsammans med SFO: s lokala föreningar varje år en skördeenkät. 2 000 odlare tillfrågas om skördenivån och kan svara genom att direkt lägga in sina skördar på vår hemsida alternativt faxa eller skicka in uppgifterna.

Resultatet redovisas i tabellen. Bakom siffrorna döljer sig en något ovanlig skördevariation.

Höstrapskörden var rekordhög i Öster- och Västergötland och i Mälardalen där medelskörden var över 3 200 respektive 3 600 kg/ha. I Skåne blev skördenivån under 3000 kg/ha, vilket var en stor besvikelse.

Oljelinarealen sjönk ytterligare 2002 och var inte högre än 3 200 ha. Men medelskörden var imponerande 1 900 kg/ha.

Areal och skörd i Sverige 2002.

	Areal ha*		Skörd kg/ha**
	"Human-raps"	Teknisk "raps"	
Höstraps	30 100	1 542	3 160
Höstrybs	1 951	28	2 500
vårraps	20 840	1 052	2 120
vårrybs	11 640	719	1 690
Summa	64 531	3 341	

* Enligt statens jordbruksverk

** Enligt SFO: s skördeuppskattning

Med den prisutveckling vi har på linfrö och med sina låga odlingskostnader är linet ett mycket intressant alternativ till vårraps och vårrybs. Framförallt där vi har problem med rapsbaggeresistens. År 2003 kommer vi säkert se arealen öka igen.

Branschbolaget

Föreningen Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare äger 51 % av branschbolaget Svensk Raps AB som ansvarar för all verksamhet rörande oljeväxter och lin. Personalen är anställd av branschbolaget. I ansvarsområdet ingår däremot inte vallfrö. De frågorna hanteras av styrelsen för Frö- och Oljeväxtodlarna. Vän av ordning frågar sig säkert om inte vallfrö handhas av någon anställd personal. Så är det dock. Den tid som personalen lägger ned på vallfröfrågor, och det är en hel del betalas av SFO. Övriga ägare av Svensk Raps AB framgår av faktarutan.

Genom åren har Frö- och Oljeväxtodlarna marknadsfört oljeväxtgrödan, för sin positiva inverkan på växtföljden, för de hälsosamma produkter som blir resultatet av odlarnas gärningar och för sitt bidrag till ett varierat odlingslandskap. Budskapet har i olika förpackningar förmedlats på odlarmöten till politiker och till kostrådgivare.

I och med bildandet av Svensk Raps AB har det gjorts en mer målinriktad satsning på marknadsföring. Den stora satsningen under verksamhetsåret 2001/2002 har varit att producera boken "Det goda livet med Svensk Raps" och presentera denna för massmedia, politiker och restaurangfolk samt givetvis för våra egna medlemmar.

Boken

"Det goda livet med SVENSK RAPS" tar ett samlat grepp om allt det goda den svenska oljeväxtodlingen för med sig. Från odlingslandskap, dragväxt för bin, foder, hudkrämer till smörgåsmargarin. En särskild del upptas av rapsolja i matlagningen. Här ges förslag om när man använder de s.k. kallpressade resp. varmpressade oljorna i matlagningen. Daniel Quartey heter vår kock och matkreatör som tagit den svenska rapsoljan till sitt hjärta. I boken ger han sin syn på rapsolja i matlagningen och delar med sig av flera läckra recept.

Foto: Anders Roland

Rapskonferenser

Svensk Raps AB:s nya satsning på information om allt som rör rapsodling startades med två rapskonferenser som hölls i samarbete med Östra Götalands respektive Västra Sveriges Frö- och Oljeväxtodlarsföreningar. En hölls i Linköping och en i Vänersborg våren 2002. Mottagandet av budskapet i boken blev mycket uppskattat framförallt eftersom det bäddades in i en härlig lunchbuffé signerad och serverad av Daniel Quartey. Givetvis med rapsolja som genomgående tema i recepten. Ungefär 200 personer från odlare och rådgivare till restaurangfolk och matskribenter var gäster på de två konferenserna.

Nu går vi vidare

Boken och konferenserna var början på något nytt när det gäller informationen om svensk oljeväxtodling. Rapsen är inte bara något man odlar och därefter säljer till bästa möjliga pris.

I Svensk Raps AB:s arbetsområde ingår även att lyfta fram kopplingen mellan den svenska oljeväxtodlingen och de produkter och nyttigheter som produceras. Detta budskap är inte bara riktat till köpare och konsumenter utan även till odlarna. Sålunda kombinerades bokens innehåll med information om odling på Borgeby Fältdagar i juni 2002 och på Elmia Lantbruk i oktober. Nu skall budskapet om den högkvalitativa svenska odlingen och rapsoljan kombineras med Sigillkonceptet för att övertyga livsmedelsindustrin om att närproducerad raps innebär en trygghet för konsumenten och är en tillgång i marknadsföringen.

Frö- och Oljeväxtodlarna äger 51 % av Svenska Raps AB!

Företag	Andel
Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare	51 %
Svenska Lantmännen	19 %
Karlshamns AB	10 %
Svalöf Weibull AB	10 %
Föreningen Foder o Spannmål	8 %
Scandinavian Seed AB	2 %

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten

KONCERNEN

Koncernen består av Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare ek för och Svensk Raps AB. Föreningen äger 51 % av aktierna i Svensk Raps AB.

MODERFÖRENINGEN

Den ekonomiska föreningen hade vid bokslutstillfället ett medlemsantal på 5 772 (6 222) och är huvudorganisation för 13 lokala föreningar. Föreningen arbetar endast med arvodesanställd personal och med hjälp av köpta tjänster från Svensk Raps AB.

MODERFÖRENING OCH KONCERN

Uppköpen av lin, oljeväxtrö och vallfrö från odlarna sker till övervägande del av handelsföretagen. Inkasseringen av serviceavgiften sker dels genom att handelsföretagen åtagit sig att ta upp en viss del, medan medlemsavgifter och en mindre serviceavgift handlägges av föreningen själv. Medlemsavgiften utgör 150 kronor per medlem och i den serviceavgift som föreningen själv tar upp ingår prenumeration på Svensk Frötidning. Under verksamhetsåret har Svensk Frötidning utgivits med 8 nummer.

Flerårsöversikt

Nedan visas utvecklingen under de senaste fyra åren (tkr).

	01/02	00/01	99/00	98/99
Omsättning	2 737	2 683	2 952	3 163
Rörelseresultat	-260	-26	354	892
Resultat efter				
finansiella poster	-1 546	-449	1 236	1 293
Balansomslutning	7 207	9 378	9 003	8 869

Väsentliga händelser

Avkastningen på kapital är normalt en inte oväsentlig del av föreningens inkomster. De senaste årens nedgång på börsen har dock inneburit att finansnettot blivit negativt. Under året har en ny upphandling av förvaltningstjänster gjorts, vilket resulterat i byte av förvaltare från SEB till G&W kapitalförvaltning i Stockholm. Ett placeringsråd har inrättats med föreningens vice ordförande Bengt-Olov Gunnarson som gruppens ordförande. Övriga ledamöter i rådet är Gunnar Henningsson, Stig Lindén, Jan Hempel och Johan Biärsjö. Det fortsatt negativa börsklimatet har inneburit att det totala marknadsvärdet på aktier/andelar vid bokslutstillfället understeg anskaffningsvärdet. Nedskrivningar har gjorts ner till marknadsvärdet på depån vid bokslutstillfället. Det innebär att årets resultat belastats med nedskrivningar av aktier/andelar på 1 167 tkr.

Framtida utveckling

KONCERNEN

Den svenska oljeväxtodlingen är en bransch som lever helt på världsmarknadens villkor. Man måste därför vara klar över att ekonomin i odlingen och därmed arealerna kommer att variera mellan olika år. För närvarande upplever oljeväxterna det tredje året i rad med högrisläge. Svensk Raps AB arbetar mycket för att informera om marknadssituationen och möjligheten att prissäkra oljeväxter till ett högt pris. Utöver världsmarknadspriset betyder oljeväxternas värde som avbrottsgröda mycket för en bestående hög areal, även de år då priset är lågt.

MODERFÖRENINGEN

Vid sidan om oljeväxterna är vallfrö den viktigaste verksamheten för föreningen. Den nuvarande marknadsordningen för vallfrö med kilostöd för en i princip obegränsad areal börjar nu inskränkas. Under året har utbetalningen av kilostöd kvoterats på olika medlemsländer där Sveriges kvot är lägre än dagens odling. Föreningen fortsätter att genom intressebevakning nationellt och internationellt samt genom odlingsutveckling förbättra den svenska vallfröodlingens konkurrenskraft.

Förslag till vinstdisposition

Från föregående år balanserad vinst	7 364 357
Årets förlust	-1 545 674
Vinstmedel till förfogande	5 818 683

Förslag till disposition

Balanseras i ny räkning	5 818 683
Summa	5 818 683

Resultaträkning

	Not	2001-09-01 - 2002-08-31	2000-09-01 - 2001-08-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	1	2 664 040	2 670 411
Övriga rörelseintäkter		<u>72 920</u>	<u>12 717</u>
		2 736 960	2 683 128
Rörelsens kostnader			
Köpta tjänster		-1 406 306	-1 324 284
Personalkostnader	2	-810 855	-659 510
Övriga externa kostnader	3	<u>-779 482</u>	<u>-725 001</u>
		-2 996 643	-2 708 795
Rörelseresultat		-259 683	-25 667
Resultat från finansiella poster			
Räntor och utdelningar	4	396 947	694 562
Resultat från värdepappersförsäljningar		-499 103	-217 295
Nedskrivning av aktier/andelar		<u>-1 167 222</u>	<u>-883 479</u>
		-1 269 378	-406 212
Räntekostnader och liknande		<u>-16 613</u>	<u>-17 154</u>
		-16 613	-17 154
Resultat efter finansiella poster		-1 545 674	-449 033
Bokslutsdispositioner			
Förändring av periodiseringsfond		<u>0</u>	<u>-8 828</u>
		0	-8 828
Resultat före skatt		-1 545 674	-457 861
Skatt på årets resultat		0	-7 414
Årets resultat		-1 545 674	-465 276

Balansräkning

	Not	2002-08-31	2001-08-31
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	5	153 000	153 000
Fordringar hos intresseföretag	6	245 758	245 758
Andra långfristiga värdepappersinnehav	7	<u>5 609 385</u>	<u>6 273 952</u>
		6 008 143	6 672 710
Summa anläggningstillgångar		6 008 143	6 672 710

Balansräkningen fortsätter på nästa sida

	Not	2002-08-31	2001-08-31
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		156 078	0
Fordringar hos koncernföretag		0	763 229
Övriga fordringar	8	343 584	250 000
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	9	195 389	410 479
		<u>695 051</u>	<u>1 423 708</u>
<i>Kortfristiga placeringar</i>			
Övriga kortfristiga placeringar		0	576 000
		<u>0</u>	<u>576 000</u>
<i>Kassa och bank</i>			
		<u>504 044</u>	<u>705 317</u>
Summa omsättningstillgångar		1 199 095	2 705 025
SUMMA TILLGÅNGAR			
		7 207 238	9 377 735
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Bundet eget kapital	10	650	800
Insatskapital		432 450	432 400
Reservfond		<u>433 100</u>	<u>433 200</u>
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst eller förlust	10	7 364 357	7 829 632
Årets resultat		-1 545 674	-465 276
		<u>5 818 683</u>	<u>7 364 356</u>
Summa eget kapital		6 251 783	7 797 556
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfond	11	8 828	8 828
Summa obeskattade reserver		8 828	8 828
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Skulder till koncernföretag		16 381	0
Övriga skulder		15 483	23 577
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	12	914 763	1 547 774
Summa kortfristiga skulder		946 627	1 571 351
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER			
		7 207 238	9 377 735
STÄLLDA SÄKERHETER OCH ANSVARFÖRBINDELSER			
<i>Ställda säkerheter</i>		Inga	Inga
<i>Ansvarförbindelser</i>		Inga	Inga

Redovisningsprinciper och noter

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inte annat anges i följande noter. Föreningen följer Bokföringsnämndens praxis i redovisningsfrågor. Försäljning har skett till Svensk Raps AB med 82 tkr (föreg. år 849 tkr) och inköp har skett från Svensk Raps AB med 980 tkr (föreg. år 701 tkr). Koncernredovisning behöver ej upprättas enl ABL kap 7 § 3. I koncernen föreslås en avsättning till reservfonden med 663 kr. Koncernens fria egna kapital uppgår till 5 978 530 kr, av detta utgör 78 325 kr minoritetens andel.

Not 1	NETTOOMSÄTTNING	2001/2002	2000/01
	Serviceavgifter vallfrö	899 066	575 511
	Serviceavgifter övriga	871 500	931 650
	Medlemsavgifter	871 650	932 250
	Intäkter försök	-10 000	231 000
	Övrigt	31 824	0
		<u>2 664 040</u>	<u>2 670 411</u>

Not 2	PERSONAL	2001/2002	2000/2001
	Löner och ersättningar (arvodestjänstpersonal)		
	Styrelse ¹⁾	289 633	249 825
	Övriga	<u>160 375</u>	<u>124 586</u>
		450 008	374 411
	¹⁾ Varav tantiem och dylikt	0	0
	Sociala kostnader		
	Pensionskostnader	0	0
	Övriga sociala kostnader	<u>148 558</u>	<u>110 226</u>
		148 558	110 226

Not 3	ÖVRIGA EXTERNA KOSTNADER	2001/2002	2000/2001
	Svensk Raps AB	689 566	684 731
	Övrigt	<u>89 916</u>	<u>40 270</u>
		779 482	725 001

Revisionskostnader

I beloppet för övriga externa kostnader ingår arvoden och kostnadsersättningar till revisor enligt följande. Arvoden avseende revisionsuppdrag uppgår till 7 tkr (föreg. år 26 tkr). Arvoden avseende andra uppdrag uppgår till 4 tkr (föreg. år 26 tkr).

Not 4	RESULTAT FRÅN FINANSIELLA POSTER	2001/2002	2000/2001
	Ränteintäkter	324 069	632 078
	Utdelningar	72 877	62 484
	Vinst vid försäljning aktier/andelar	85 622	279 496
	Förlust vid försäljning aktier/andelar	-584 725	-496 791
	Nedskrivning av aktier/andelar	<u>-1 167 221</u>	<u>-883 479</u>
		-1 269 378	-406 212

Not 5	ANDELAR I KONCERNFÖRETAG	02-08-31	01-08-31
	Ingående anskaffningsvärde	153 000	300 000
	Försäljningar	<u>0</u>	<u>-147 000</u>
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	153 000	153 000
	Utgående bokfört värde	153 000	153 000

Spec av moderföreningens innehav av aktier och andelar i koncernföretag

Dotterföretag	Org nr	Företagets säte	Antal andelar	Kapitalandel	Bokfört värde
Svensk Raps AB	556220-7406	Malmö	1 530	51%	<u>153 000</u>
					153 000

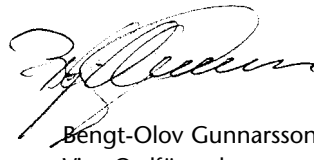

Not 6	FORDRINGAR HOS INTRESSEFÖRETAG Insatskapital LRF	2002-08-31 245 758	2001-08-31 245 758
Not 7	ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV Ingående anskaffningsvärde Inköp Försäljningar Utgående ackumulerade anskaffningsvärden Ingående nedskrivningar Årets nedskrivningar Utgående ackumulerade nedskrivningar	2002-08-31 6 929 431 2 433 308 -1 702 653 7 660 086 -655 479 -1 395 222 -2 050 701	2001-08-31 5 792 218 7 178 062 -6 040 849 6 929 431 0 -655 479 -655 479
	Utgående bokfört värde	5 609 385	6 273 952
	Specifikation av andra långfristiga värdepapper	Börsvärde	Anskaffningsvärde
	Aktier i svenska företag	2 625 560	4 286 140
	Aktier i utländska företag	498 500	820 488
	Aktiefonder	236 960	308 027
	Räntebärande obligationer	2 249 121	2 245 431
		5 610 141	7 660 086
Not 8	ÖVRIGA FORDRINGAR Sveriges Spannmålsodlare AB Övrigt	2002-08-31 250 000 93 584 343 584	2001-08-31 250 000 0 250 000
Not 9	FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER Räntor Intäkter försöksverksamheten	2002-08-31 115 389 80 000 195 389	2001-08-31 212 479 198 000 410 479
Not 10	EGET KAPITAL Belopp vid årets ingång Korrigerig av insatsbelopp <i>Vinstdisposition enligt beslut av bolagsstämman:</i> Årets resultat Belopp vid årets utgång	Insatskapital 800 -150 Reservfond 432 400 50 650	Fritt eget kapital 7 364 356 Summa 7 797 556 -100 -1 545 673 5 818 683 6 251 783
Not 11	PERIODISERINGSFONDER Periodiseringsfond vid 2002 års taxering	2002-08-31 8 828	2001-08-31 8 828
Not 12	UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER Försöksverksamhet Stäm- och styrelsekostnader Övriga poster	2002-08-31 632 441 241 109 41 213 914 763	2001-08-31 1 141 561 255 144 151 069 1 547 774

Alnarp 2002-11-26

Gunnar Henningsson
Ordförande

Bengt-Olov Gunnarsson
Vice Ordförande

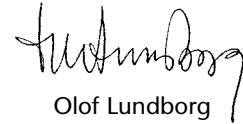
Anders Borgquist

Håkan Carlsson

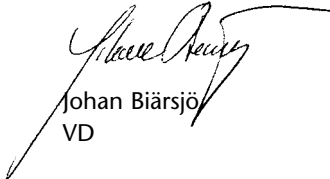
Per-Olof Hilmér

Olof Lundborg

Göran Brynell

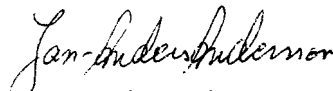

Johan Biärsjö
VD

Vår revisionsberättelse har avgivits 2002-11-27

Mats Pålsson
Auktoriserad revisor

Jan-Anders Andersson
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

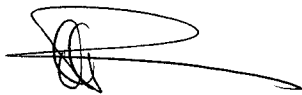
Vi har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens förvaltning i Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare för räkenskapsåret 2001-09-01--2002-08-31. Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot är ersättningsskyldig mot föreningen. Vi har även granskat om någon styrelseledamot på annat sätt har handlat i strid med lagen om ekonomiska föreningar, årsredovisningslagen eller föreningens stadgar. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

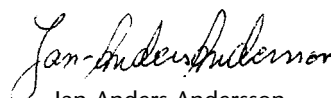
Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Vi tillstyrker att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen, disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Malmö den 27 november 2002

Mats Pålsson
Auktoriserad revisor

Jan-Anders Andersson
Förtroendevald revisor

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten

Bolaget ägs till 51 % av Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare ek för. Övriga ägare är Svenska Lantmännen (19 %), Svalöf Weibull (10 %), Karlshamns AB (10 %), Föreningen Foder och Spannmål (8 %) och Scandinavian Seed (2 %).

Verksamheten finansieras genom serviceavgifter som tas upp av handelsföretagen. För oljeväxter och lin är serviceavgiften 2,2 öre/kg på avräkningslikviden. År med låga arealer och/eller låg avkastning då serviceavgifterna inte räcker för att täcka utgifterna, garanterar Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare (SFO) ekonomin. Under innevarande år har SFO bekostat delar av försöksverksamheten med 266 tkr.

Flerårsöversikt

Nedan visas utvecklingen under de senaste fyra åren (tkr).

	01/02	00/01	99/00	98/99
Omsättning	5 333	5 440	6 455	5 127
Resultat efter finansiella poster	25	43	485	-1 234
Antal anställda	3	3	3	3
Balansomslutning	3 595	4 699	5 232	4 783

Väsentliga händelser

Under året har Svensk Raps AB satsat mycket inom information och marknadsföring. Vi har producerat en bok som belyser rapsens alla fördelar för odlingslandskap, binäring, foder, livsmedel och givetvis som en gröda i växtföljden.

Det här är ett delvis nytt sätt att arbeta där odlingsutveckling och näringspolitisk bevakning kompletteras med information om raps som en mångsidig gröda. Vi har under verksamhetsåret sett en vändning när det gäller intresset för oljeväxtodling. En rad av år med fallande arealer har nu förbytts i arealökning.

Framtida utveckling

Den svenska oljeväxtodlingen är en bransch som lever helt på världsmarknadens villkor. Man måste därför vara klar över att ekonomin i odlingen och därmed arealerna kommer att variera mellan olika år. För närvarande upplever oljeväxterna det tredje året i rad med högprisläge. Svensk Raps AB arbetar mycket för att informera om marknadssituationen och möjligheten att prissäkra oljeväxter till ett högt pris. Men utöver världsmarknadspriset betyder oljeväxternas värde som avbrottsgröda mycket för en bestående hög areal även de år då priset är lågt.

Förslag till vinstdisposition

Från föregående år balanserad vinst	147 028
Årets vinst	12 819
Vinstmedel till förfogande	159 847

Förslag till disposition

Avsättning till reservfond	1 300
Balanseras i ny räkning	158 547
Summa	159 847

Resultaträkningar

	Not	2001-09-01 - 2002-08-31	2000-09-01 - 2001-08-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	1	3 666 017	4 084 287
Övriga rörelseintäkter	2	1 666 748	1 356 016
		<u>5 332 765</u>	<u>5 440 303</u>
Rörelsens kostnader			
Inköp tjänster		-2 031 049	-1 990 978
Övriga externa kostnader	3	-1 326 335	-1 612 099
Personalkostnader	4	-1 984 691	-1 876 146
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	5	-34 397	-37 615
		<u>-5 376 472</u>	<u>-5 516 838</u>
Rörelseresultat		-43 707	-76 535

Resultat från finansiella investeringar

Övriga ränteintäkter och liknande	6	68 864	120 223
		<u>68 864</u>	<u>120 223</u>
Räntekostnader och liknande		-606	-316
		<u>-606</u>	<u>-316</u>
Resultat efter finansiella poster		24 551	43 372
Bokslutsdispositioner			
Förändring av periodiseringsfond		-6 389	-14 432
		<u>-6 389</u>	<u>-14 432</u>
Resultat före skatt		18 162	28 940
Skatt på årets resultat		-5 343	-12 121
		<u>-5 343</u>	<u>-12 121</u>
Årets resultat		12 819	16 819

Balansräkningar

	Not	2002-08-31	2001-08-31
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier, verktyg och installationer	7	59 194	86 005
		<u>59 194</u>	<u>86 005</u>
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andra långfristiga fordringar	8	0	89 268
		<u>0</u>	<u>89 268</u>
Summa anläggningstillgångar		59 194	175 273
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		949 302	471 067
Fordringar hos koncernföretag		16 381	0
Övriga fordringar	9	179 285	292 764
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	10	386 727	374 973
		<u>1 531 695</u>	<u>1 138 804</u>
<i>Kassa och bank</i>		<u>2 004 360</u>	<u>3 385 120</u>
Summa omsättningstillgångar		3 536 055	4 523 924
SUMMA TILLGÅNGAR		3 595 249	4 699 197

Balansräkningen fortsätter på nästa sida

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Bundet eget kapital	11		
Aktiekapital (3000 aktier)		300 000	300 000
Reservfond		23 800	22 100
		<u>323 800</u>	<u>322 100</u>

Fritt eget kapital

Balanserad vinst eller förlust	11	147 028	131 909
Årets resultat		12 819	16 819
		<u>159 847</u>	<u>148 728</u>
Summa eget kapital		483 647	470 828

Obeskattade reserver

Periodiseringsfond	12	20 821	14 432
Summa obeskattade reserver		20 821	14 432

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder		135 392	405 729
Skulder till koncernföretag		0	763 229
Skulder till intresseföretag		0	425 000
Övriga skulder		420 736	48 401
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	2 534 653	2 571 578
Summa kortfristiga skulder		3 090 781	4 213 937

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

3 595 249 **4 699 197**

STÄLLDA SÄKERHETER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER

Ställda säkerheter

Inga Inga

Ansvarsförbindelser

Inga Inga

Pensionsförpliktelser

0 98 009

Redovisningsprinciper och noter

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inte annat anges i följande noter. Bolaget följer Bokföringsnämndens praxis i redovisningsfrågor. Försäljning har skett till Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare med 980 tkr (föreg. år 701 tkr) och inköp har skett från Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare med 82 tkr (föreg. år 849 tkr). Koncernredovisning behöver ej upprättas enl ABL kap 7 § 3.

Not 1	NETTOOMSÄTTNING	2001/2002	2000/2001
	Serviceintäkter	2 207 498	2 611 011
	Intäkter försök	480 624	576 334
	Svensk Frötidning	839 382	896 942
	Övrigt	138 513	0
		<u>3 666 017</u>	<u>4 084 287</u>

Not 2	ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER	2001/2002	2000/2001
	Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare ek för	941 551	670 746
	Försäljning tjänster mm	164 847	137 946
	Ägartillskott för marknadsföring och odlingsutveckling	457 500	457 500
	Övrigt	102 850	89 824
		<u>1 666 748</u>	<u>1 356 016</u>

Not 3	ÖVRIGA EXTERNA KOSTNADER	2001/2002	2000/2001
	Anslag till Stiftelsen Svensk Oljeväxtforskning	0	425 000
	Marknadsföring	576 069	346 004
	Linkonsulent	39 125	112 175
	Övrigt	711 141	728 920
		<u>1 326 335</u>	<u>1 612 099</u>

Revisionskostnader

I beloppet för övriga externa kostnader ingår arvoden och kostnadsersättningar till revisor enligt följande. Arvodena avseende revisionsuppdrag uppgår till 18 tkr (föreg. år 31 tkr). Arvodena avseende andra uppdrag uppgår till 13 tkr (föreg. år 34 tkr).

Not 4	PERSONAL	2001/2002	2000/2001
	Medelantalet anställda		
	Kvinnor	1	1
	Män	2	2
	Totalt för bolaget	<u>3</u>	<u>3</u>

Löner och ersättningar

	Styrelse och verkställande direktör ¹⁾	589 120	558 273
	Övriga anställda	638 417	577 788
		<u>1 227 537</u>	<u>1 136 061</u>
	¹⁾ Varav tantiem och dylikt	0	0

Sociala kostnader

	Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	99 459	91 417
	Pensionskostnader övriga anställda	56 532	75 067
	Övriga sociala kostnader	403 001	373 151
		<u>558 992</u>	<u>539 635</u>

Avgångsvederlag

Till verkställande direktören Johan Biärsjö har bolaget tecknat pensionsförsäkring i enlighet med gällande ITP-plan. Uppsägning från arbetsgivarens sida är 12 månader. Härutöver erhåller verkställande direktören rätt till engångsersättning på 0,5 till 1,0 årslön beroende på ålder vid avgång.

Not 5	PLANENLIGA AVSKRIVNINGAR PÅ ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	2001/2002	2000/2001
	Följande avskrivningstider på materiella anläggningstillgångar tillämpas:		
	Inventarier	5 år	5 år

Not 6	ÖVRIGA RÄNTEINTÄKTER OCH LIKNANDE	2001/2002	2000/2001
	Omräkning SPP överskottmedel	6 723	23 264
	Övriga ränteintäkter	62 141	96 959
		<u>68 864</u>	<u>120 223</u>

Not 7	INVENTARIER, VERKTYG OCH INSTALLATIONER	2002-08-31	2001-08-31
	Ingående anskaffningsvärde	330 458	358 423
	Inköp	16 106	18 653
	Försäljningar/utrangeringar	-23 295	-46 618
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	<u>323 269</u>	<u>330 458</u>
	Ingående avskrivningar	-244 453	-247 656
	Försäljningar/utrangeringar	14 775	40 818
	Årets avskrivningar	-34 397	-37 615
	Utgående ackumulerade avskrivningar	<u>-264 075</u>	<u>-244 453</u>
	Utgående planenligt restvärde	<u>59 194</u>	<u>86 005</u>

Not 8	ANDRA LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR SPP överskottsmedel långfristig del	2002-08-31		2001-08-31	
		0		89 268	
Not 9	ÖVRIGA FORDRINGAR	2002-08-31		2001-08-31	
	Skattefordran	84 887		90 230	
	Momsfordran	0		73 734	
	SPP överskottsmedel kortfristig del	93 755		116 000	
	Övrigt	643		12 800	
		<u>179 285</u>		<u>292 764</u>	
Not 10	FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER	2002-08-31		2001-08-31	
	Upplupna räntor	25 975		39 210	
	Intäkter försök	295 000		292 000	
	Övrigt	65 752		43 763	
		<u>386 727</u>		<u>374 973</u>	
Not 11	EGET KAPITAL	Aktiekapital	Reservfond	Fritt eget kapital	Summa
	Belopp vid årets ingång	300 000	22 100	148 728	470 828
	<i>Vinstdisposition enligt beslut av bolagsstämman:</i>				
	Avsättning till reservfond		1 700	-1 700	
	Årets resultat			12 819	12 819
	Belopp vid årets utgång	300 000	23 800	159 847	483 647
Not 12	PERIODISERINGSFONDER	2002-08-31		2001-08-31	
	Periodiseringsfond vid 2002 års taxering	14 432		14 432	
	Periodiseringsfond vid 2003 års taxering	6 389		0	
		<u>20 821</u>		<u>14 432</u>	
Not 13	UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER	2002-08-31		2001-08-31	
	Personalkostnader	412 625		384 719	
	Försöksverksamhet	1 911 576		1 839 422	
	Stämma och styrelsekostnader	107 500		137 500	
	Övrigt	102 952		209 937	
		<u>2 534 653</u>		<u>2 571 578</u>	

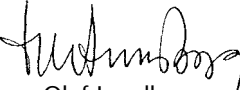
Alnarp 2002-11-26

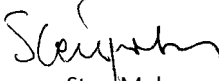

Gunnar Henningsson
Ordförande

Nils Orrenius
Vice ordförande

Sten Andersson

Bengt-Olov Gunnarson

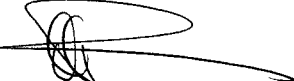

Olof Lundborg

Sten Moberg

Hans Nilsson

Johan Biärsjö
VD

Min revisionsberättelse har avgivits 2002-11-27

Mats Pålsson

Revisionsberättelse

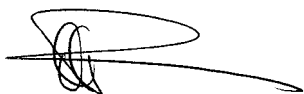
Jag har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Svensk Raps AB för räkenskapsåret 2001-09-01--2002-08-31. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av min revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisions sed i Sverige. Det innebär att jag planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra mig om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen. Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Jag anser att min revision ger mig rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Jag tillstyrker att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen, disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Malmö den 27 november 2002

Mats Pålsson
Auktoriserad revisor

Förvaltningsberättelse

Stiftelsen som bildades 1980-07-02, står under tillsyn av Länsstyrelsen i Skåne län.

Styrelse

Gunnar Henningsson, Staffanstorps, ordförande
Bengt-Olov Gunnarson, Borensberg, vice ordförande
Bengt Nilsson, Helsingborg agr dr, vetenskaplig representant
Anders Borgquist, Billinge, Göran Brynell, Trelleborg,
Håkan Carlsson, Arboga, Per-Olof Hilmér, Mellerud,
Olof Lundborg, Vänge

Sekreterare

Johan Biärsjö, Alnarp

Ekonomi och administration

Jan Hempel, Box 96, 230 53 Alnarp, tel 040-462081

Handläggare av anslagsärenden

Forskningskommitténs sekreterare och styrelsens vetenskapliga representant, agr dr Bengt Nilsson, Helsingborg.

Revisorer

Ordinarie:

Jan-Anders Andersson, Lund
Mats Pålsson, aukt revisor, Lindebergs Grant Thornton

Suppleanter:

Per-Eric Andersson, Grästorps
Olof Andersson, aukt revisor, Lindebergs Grant Thornton
Styrelsen har under året haft följanden sammanträden:
Malmö, 2001-11-29, Hässleholm, 2002-01-28,
Jönköping, 2002-03-19

Erhållna medel från Statens Jordbruksverk

Under verksamhetsåret 1996/1997 erhöll stiftelsen medel (3,7 Mkr) från Statens Jordbruksverk i samband med avvecklingen av Trelleborgs Lagerhus. Dessa medel skulle, under en femårsperiod användas till forskning avseende såväl vallfrö som oljeväxter. I och med årets anslag, är samtliga medel utdelade.

Andra erhållna medel

Styrelsen delar ut medel från Torsten Cedells minneskonto till forskningsprojekt i Torstens anda, dvs. mer praktiskt inriktade projekt. Av årets anslag har 50 000 kr från minneskontot avsatts till projekt "Bearbetningssystem i vårraps på olika jordar". Styrelsen för Gösta Anderssons Stipendiefond har från Kammarkollegiet fått tillstånd att dela ut hela stiftelsens kapital. Detta kommer att ske genom att tillsammans med Stiftelsens Svensk Oljeväxtforskning delta och delfinansiera sådana projekt som sammanfaller med de båda stiftelsernas syfte. Av årets anslag har Gösta Anderssons Stipendiefond bidragit med 65 000 kr till projekt "Ny resistens från Brassica oleracea".

Förvaltning av stiftelsens placeringar

Efter att tidigare ha placerat stiftelsens medel enbart i räntebärande värdepapper, togs beslut 1998 att även placera i aktierelaterade papper. På sikt skall denna del uppgå till 40-60 % av stiftelsens placeringar. Vid bokslutstillfället var andelen aktierelaterade värdepapper 46 % av beräknat marknadsvärde. Det fortsatt negativa börsklimatet har inneburit att det totala marknadsvärdet på aktier/andelar, vid bokslutstillfället understeg anskaffningsvärdet. Nedskrivningar har gjorts ner till marknadsvärdet på depån vid bokslutstillfället. Det innebär att årets resultat belastats med nedskrivningar av aktier/andelar på 908 tkr.

Anslag till forskningsprojekt

Information om möjligheterna att ansöka om medel till forsknings- och utvecklingsarbete har bl a gjorts genom annons i Svensk Frötidning samt på föreningens hemsida. Under verksamhetsåret har totalt 1 100 tkr anslagits till utvecklingsprojekt enligt följande:

Sveriges Lantbruksuniversitet	SSO	SJV
-Kväveeffektverkan av höstraps i jämförelse med andra grödor	225	
-Försvarsmekanismer mot vissnesjukan	200	
-Bearbetningssystem i vårraps på olika jordar (varav 50 tkr från Torsten Cedells minne)	150	
-Strategier för att möta en begynnande resistens hos rapsbaggar mot pyretroider	238	12
Svalöf Weibull AB		
-Ny resistens från Brassica oleracea (delfinansieras med 65 tkr från Gösta Anderssons Stipendiefond)	200	
Kungliga Tekniska Högskolan		
-Utveckling av vegetabiliska oljor för organisk ytbehandling	75	
	<u>1 088</u>	<u>12</u>

Flerårsöversikt

Nedan visas utvecklingen under de senaste fyra åren (tkr).

	01/02	00/01	99/00	98/99
Anslag SSO	1 088	715	450	1 090
Anslag SJV	12	660	755	725
Räntor och utdelningar	448	554	592	913
Resultat värdepappersförsäljningar	-611	-205	-71	64
Eget kapital	8 501	10 695	11 408	11 352
Balansomslutning	9 931	13 534	14 816	14 891

Resultaträkningar

	Not	2001-09-01 - 2002-08-31	2000-09-01 - 2001-08-31
Verksamhetens intäkter			
Anslag		65 000	425 000
Räntor och utdelningar	1	447 728	554 146
Resultat från värdepappersförsäljning	1	-611 324	-205 523
Nedskrivning av aktier/andelar	1	-908 313	-682 077
		<u>-1 006 909</u>	<u>91 546</u>
Rörelsens kostnader			
Förvaltningskostnader	3	-45 211	-64 524
Personalkostnader	2	-50 901	-25 359
		<u>-96 112</u>	<u>-89 883</u>
Rörelseresultat		-1 103 021	1 663
Räntekostnader och liknande		-3 309	0
Resultat efter finansiella poster		-1 106 330	1 663
Årets resultat		-1 106 330	1 663

Balansräkningar

	Not	2002-08-31	2001-08-31
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	4	5 136 985	11 811 750
		<u>5 136 985</u>	<u>11 811 750</u>
Summa anläggningstillgångar		5 136 985	11 811 750
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar	5	0	425 000
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		101 750	57 514
		<u>101 750</u>	<u>482 514</u>
Kortfristiga placeringar			
Humlegården Treasury	6	3 956 957	0
		<u>3 956 957</u>	<u>0</u>
Kassa och bank inkl Torsten Cedells minneskonto			
Kassa och bank		660 894	1 084 650
Torsten Cedells minneskonto		104 800	154 800
		<u>735 694</u>	<u>1 239 450</u>
Summa omsättningstillgångar		4 794 401	1 721 964
SUMMA TILLGÅNGAR		9 931 386	13 533 714

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Bundet eget kapital

Bundet eget kapital

5 000

5 000

5 000

5 000

Fritt eget kapital

7

Balanserad vinst eller förlust

9 601 992

10 688 246

Årets resultat

-1 106 330

1 663

8 495 662

10 689 909

Summa eget kapital

8 500 662

10 694 909

Kortfristiga skulder

Övriga skulder

6 345

46 226

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

8

1 424 379

2 792 579

Summa kortfristiga skulder

1 430 724

2 838 805

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

9 931 386

13 533 714

STÄLLDA SÄKERHETER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER

Ställda säkerheter

INGA

INGA

Ansvarsförbindelser

INGA

INGA

Redovisningsprinciper och noter

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inte annat anges i följande noter. Stiftelsen följer Bokföringsnämndens praxis i redovisningsfrågor.

Not 1	RESULTAT FRÅN FINASIELLA POSTER	2001/2002	2000/2001
	Ränteintäkter	305 874	389 722
	Utdelningar	141 855	164 424
	Vinst vid försäljning aktier/andelar	309 063	369 166
	Förlust vid försäljning aktier/andelar	-920 387	-574 689
	Årets nedskrivningar	<u>-908 313</u>	<u>-682 077</u>
		-1 071 908	-333 454

Not 2 PERSONAL

Under året har utbetalts löner och ersättningar till arvodesanställd personal med 35,9 tkr (f.å. 19,5 tkr) samt sociala kostnader på 10,3 tkr (f.å. 5,5 tkr).

Not 3 FÖRVALTNINGSKOSTNADER

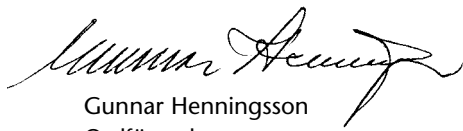
Revisionskostnader

I beloppet för förvaltningskostnader ingår arvoden och kostnadsersättningar till revisor enligt följande. Arvoden avseende revisionsuppdrag uppgår till 12,2 tkr (föreg. år 0 tkr). Arvoden avseende andra uppdrag uppgår till 10,5 tkr (föreg. år 0 tkr).

Not 4	ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV	2002-08-31	2001-08-31
	Ingående anskaffningsvärde	12 971 420	14 559 573
	Inköp	2 310 027	3 171 569
	Försäljningar	<u>-8 076 479</u>	<u>-4 759 722</u>
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	7 204 968	12 971 420
	Ingående nedskrivningar	-1 159 670	-477 593
	Årets nedskrivningar	<u>-908 313</u>	<u>-682 077</u>
	Utgående ackumulerade nedskrivningar	-2 067 983	-1 159 670
	Utgående bokfört värde	5 136 985	11 811 750

Aktier	Antal	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde
Atlas Copco (A)	300	66 284	58 200
Electrolux (B)	1 000	135 335	161 500
Sandvik	800	171 068	174 400
SKF (B)	1 000	176 688	222 000
Billerud	700	65 014	61 950
SCA (B)	800	228 604	256 400
Skanska	1 100	82 957	62 700
Hennes & Mauritz (B)	2 000	397 656	345 000
Ericsson (B)	11 000	823 642	78 650
Ericsson teckningsrätter	11 000	0	36 630
Telia	3 100	271 669	91 760
Handelsbanken (A)	2 050	306 721	267 525
Nordea	4 800	309 551	211 680
SEB (A)	900	75 880	78 300
Skandia	4 400	365 475	112 200
Nokia	600	123 402	75 300
Astrazeneca	600	287 070	161 700
Pharmacia Corporation	250	107 000	103 500
Monsanto	42	0	6 477
Summa aktier		3 994 016	2 565 872
Svenska aktiefonder			
SEB Sverige småbolagsfond	30 000	297 728	259 050
Summa svenska aktiefonder		297 728	259 050
Utländska aktiefonder			
SEB Globalfond	220 885	1 930 524	1 302 517
Summa utländska aktiefonder		1 930 524	1 302 517
Räntebärande obligationer:			
Telia AB, obl 99/2006-03-15, nr 210	500 000	484 635	498 720
Scania CV 6,27% 02/07-02-12, nr 150	500 000	498 065	507 785
Summa räntebärande obligationer		982 700	1 006 505
SUMMA AKTIER OCH ANDELAR		7 204 968	5 133 944
Not 5	ÖVRIGA FORDRINGAR	2002-08-31	2001-08-31
	Svensk Raps AB	0	425 000
Not 6	SPECIFIKATION AV KORTFRISTIGA PLACERINGAR	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde
	Humlegården Treasury 021120	3 956 957	3 960 000
Not 7	EGET KAPITAL	Bundet kapital	Fritt eget kapital
	Belopp vid årets ingång	5 000	10 689 909
	Årets resultat		-1 106 330
	Årets anslag		-1 087 917
	Belopp vid årets utgång	5 000	8 495 662
Not 8	UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER	2002-08-31	2001-08-31
	Aktier/andelar	0	703 579
	Ej utbetalda anslag	1 414 250	2 089 000
	Övrigt	10 129	0
		1 424 379	2 792 579

Alnarp 2002-11-26

Gunnar Henningsson
Ordförande

Bengt-Olov Gunnarson
V ordförande

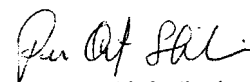
Anders Borgquist

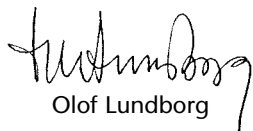
Göran Brynell

Håkan Carlsson

Per-Olof Hilmér

Olof Lundborg

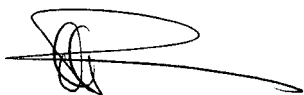

Bengt Nilsson

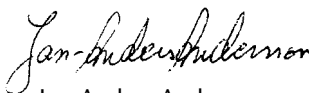

Johan Biärsjö

Vår revisionsberättelse har avgivits 2002-11-27

Mats Pålsson
Auktoriserad revisor

Jan-Anders Andersson
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

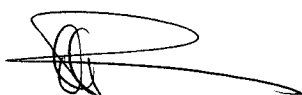
Vi har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens förvaltning i Stiftelsen Svensk Oljeväxtforskning för räkenskapsåret 2001-09-01--2002-08-31. Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i stiftelsen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot är ersättningskyldig mot stiftelsen, om skäl för entledigande föreligger eller om ledamoten på annat sätt har handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförförordnandet. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av stiftelsens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Styrelseledamöterna har inte handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförförordnandet.

Malmö den 27 november 2002

Mats Pålsson
Auktoriserad revisor

Jan-Anders Andersson
Förtroendevald revisor

Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare ek för

Ordinarie ledamöter

Gunnar Henningsson, f -39
ordförande
Duvmåla Nordanå, 245 93 Staffanstorps
Tel: 040-44 51 51
Fax: 040-44 51 88
Mobil: 0708-44 51 17
E-post: gunnar@svenskraps.se
m.period 2002-2004
Åker: 190 ha.
Spannmål, oljeväxter, sockerbetor, gräsfrö
och julgransodling.

Bengt-Olov Gunnarson, f -51
vice ordförande
Bobergs Västergård, 590 33 Borensberg
Tel: 0141-704 56
Fax: 0141-705 86
Mobil: 070-577 05 86
E-post: gunnarsons.jordbruk@e.lrf.se
m.period 2002-2004
Åker: 185 ha. Skog: 75 ha.
Spannmål, oljeväxter, klöverfrö och gräsfrö.

Håkan Carlsson, f -48
Ödesberga, 732 96 Arboga
Tel och fax: 0589-66 00 01
Mobil: 070-222 39 68
E-post: timotej.carlsson@telia.com
m.period 2002-2004
Åker: 101 ha. Skog: 25 ha.
Spannmål, oljeväxter, ärter, gräsfrö och
slaktsvinsproduktion.

Olle Lundborg, f -41
Wrå säteri, 740 20 Vänge
Tel: 018-39 60 10
Fax: 018-39 61 15
Mobil: 0705-89 21 15
E-post: wra.sateri@swipnet.se
m. period 2001-2003
Åker: 450 ha. Skog: 700 ha.
Spannmål, oljeväxter, ärter och salix.

Anders Borgquist, f -53
Nya Wärslett, 241 95 Billinge
Tel: 0413-54 20 85, 54 20 80
Fax: 0413-54 20 85
Mobil: 0705-54 20 85
E-post: anders.borgquist@swipnet.se
m.period 2001-2003
Åker: 160 ha.
Spannmål, oljeväxter, gräsfrö och
smågrisproduktion.

Göran Brynell, f -61
Västrabo gård Maglarp, 231 93 Trelleborg
Tel: 0410-33 00 04
Fax: 0410-33 00 24
Mobil: 0708-74 93 19
E-post: goran.brynell@lm.lrf.se
m.period 2002-2004
Åker: 315 ha.
Spannmål, oljeväxter, sockerbetor och gräsfrö.

Per-Olof Hilmér, f -64
Bäcken 3064, 464 93 Mellerud
Tel: 0530-501 75
Fax: 0530-503 12
Mobil: 070-531 21 75
E-post: per-olof.hilmer@pn.lrf.se
m.period: 2001-2003
Åker: 294 ha. Skog 10 ha.
Spannmål, oljeväxter, gräsfrö, potatis,
smågris- och nötköttsproduktion.

Revisorer

Ordinarie
Jan-Anders Andersson, f -52
Stångby gård, 225 91 Lund
Tel: 046-24 80 70
Fax: 046-24 88 70
Mobil: 0708-99 95 75
E-post: stongby_gord@lm.lrf.se

Aukt revisor Mats Pålsson, f -60
Lindebergs Grant Thornton AB
Box 4295, 203 14 Malmö
Tel: 040-665 69 00

Suppleanter
Per-Erik Andersson, f -60
Flo Prästgård, 467 96 Grästorp
Tel: 0514-400 14

Aukt revisor Olof Andersson, f -58
Lindebergs Grant Thornton AB
Box 4295, 203 14 Malmö
Tel: 040-665 69 00

Hedersledamöter

1986 Godsägare Ingmar Johansson,
Lilla Edet
1988 Agronom Olle Hakelius, Enköping
1989 Professor Gösta Olsson, Svalöv
1992 Lantmästare Stig Brynell, Vellinge,
hedersordf
2002 Lantmästare Stig Lindén,
Borensberg, hedersordf

Styrelse Svensk Raps AB

Gunnar Henningsson
Sveriges Frö- och Oljeväxtodlaren
ordförande

Nils Orrenius
Svenska Lantmännen
vice ordförande

Sten Andersson
Föreningen Foder och Spannmål
Scandinavian Seed

Johan Biärsjö
Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare

Olle Lundborg
Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare

Sten Moberg
Svalöf Weibull AB

Hans Nilsson
Karlshamns AB

Bengt-Olov Gunnarson,
Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare

Kansli

Postadress:
Box 96, 230 53 Alnarp

Besöksadress:
Elevenborgsvägen 4

Tel (vx): 040-46 20 80
Fax 040-46 20 85
E-post: info@svenskraps.se

Johan Biärsjö, agronom, VD,
Tel: 040-46 20 83
Mobil: 0705-18 22 44
E-post: johan.biarsjo@svenskraps.se

Gunilla Lindahl-Larsson, agronom
Tel: 040-46 20 82
Mobil: 070-658 44 94
E-post: gunilla.larsson@svenskraps.se

Jan Hempel, ekonomichef
Tel: 040-46 20 81
Mobil: 070-657 55 01
E-post: jan.hempel@svenskraps.se

Svensk Frötidning

Adress, tel: se kansli
E-post: info@svenskraps.se
Ansvarig utgivare: Johan Biärsjö
Redaktör: Gunilla Lindahl-Larsson

Arbetsgrupp Information

Johan Biärsjö, Svensk Raps AB
Per Wigh, Svenska Lantmännen
Ingemar Nilsson, Svalöf Weibull AB
Leif-Owe Gustavsson, Varaslättens
Lagerhusförening
Per-Johan Herland alt. Kenneth Hellqvist,
Karlshamns AB

Arbetsgrupp Odlingsutveckling

Bengt-Olov Gunnarson, SFO ordförande
Johan Biärsjö, Svensk Raps AB
Gunilla Lindahl-Larsson, Svensk Raps AB
Kjell Gustavsson, Svenska Lantmännen
Roland Lyhagen, Svalöf Weibull AB
Jan Rundqvist, Svenska Foder AB
Björn Andersson, FFE
Johan Roland, SLU
Bo Christiansson, Hushållningsällskapet

Forskningskommitté

Stig Lindén, ordförande
Olle Lundborg, Vänge
Johan Biärsjö, Alnarp
Bengt Nilsson, agr dr, Helsingborg, vetenskaplig
representant, sekreterare
Bengt-Olov Gunnarson, Borensberg
Anders Jonsson, agr dr, Svenska Lantmännen
Jan Rundqvist, agronom, Svenska Foder AB
Dave Servin, agronom, Svenska Lantmännen
Jan-Olov Liedefält, forskningschef, Karlshamns AB

Vallfröutskott

Ordinarie
Håkan Carlsson, Arboga
Gunnar Henningsson, Staffanstorp
Sven-Erik Svensson, Trollhättan
Bengt-Olov Gunnarson, Borensberg
Per-Olof Jönsson, Halmstad
Lars-Johan Merin, Fellingsbro

Adjungerande

Gunilla Lindahl-Larsson, Alnarp
Johan Biärsjö, Alnarp

Suppleant

Vakant
Som opartisk ordf vid förhandlingar:
Lantmästare Stig Brynell

Valberedningsnämnd

(vald till årsstämman 2003)
Gunnar Wall, Vadstena, sammankallande
Lars-Johan Merin, Fellingsbro
Ragnar Knutsson, Trelleborg
Börje Bendelin, Klintehamn
Sven-Erik Svensson, Trollhättan

Representation i andra organ

Branschorgan för vallfrö

Ordinarie
Håkan Carlsson, Arboga
Gunilla Lindahl-Larsson, Alnarp
Gunnar Henningsson, Staffanstorp
Anders Borgquist, Billinge
Bengt-Olov Gunnarson, Borensberg

Suppleant

Sven-Erik Svensson, Trollhättan

Branschorgan för lin

Håkan Carlsson, Arboga
Johan Biärsjö, Alnarp
Bengt-Olov Gunnarson, Borensberg

Stiftelsen Fil dr Gösta Anderssons stipendiefond

Ordinarie
Gunnar Henningsson, Staffanstorp
Olle Lundborg, Vänge

Suppleant

Bengt-Olov Gunnarson, Borensberg

Nämnden för Anders Elofsons fond

Olle Lundborg, Vänge, ordförande
Bengt-Olov Gunnarson, Borensberg, suppleant

NJF, kommité för vallfröodling

Johan Biärsjö, Alnarp

Group Consultatif International de Recherche sur la Colza, GCIRC (Paris)

Johan Biärsjö, Alnarp

European Seed Grower's Group, ESGG (Brüssel)

Gunnar Henningsson, Staffanstorp

EU-kommissionens ständiga grupp för oljevaxter och proteingrödor

Johan Biärsjö, Alnarp

EU-kommissionens ständiga grupp för utsäde

Gunnar Henningsson, Staffanstorp,
representant och ordförande i kommittén

Ombudsmöte för Stiftelsen Svenska Lantbruksveckan

Olle Lundborg, Vänge

Ombud vid LRF:s årsstämma 2002

Gunnar Henningsson, Staffanstorp

Stockholm Uppsala

Frö- och Oljeväxtodlare ek för

Stiftad 1991 genom sammanslagning av Stockholm (1931) och Uppsala (1913) läns Frö- och Oljeväxtodlareföreningar.

c/o Hushållningssällskapet,
Box 412, 751 06 UPPSALA.

Ordf Björn Wallin,

Hånsta, 743 33 Vattholma.

Tel: 018-37 91 03. Mobil: 070-659 88 62.

E-post: yxa@algonet.se

Sekr dir Mats Pettersson, Uppsala.

Tel: 018-56 04 00. Fax: 018-56 04 29.

E-post: mats.pettersson@hush.se

Tel: 0470-353 88.

Sydöstra Sveriges

Frö- och Oljeväxtodlare, ek för

Stiftad 1918

c/o Hushållningssällskapet,
Flottiljvägen 18, 392 41 Kalmar.

Ordf Bo Hagström,

Beteby 202, 380 62 Mörbylånga.

Tel 0485-403 16. Fax 0485-414 07

Sekr Margareta Björk, Kalmar.

Tel: 0480-156 70. Fax: 0480-290 46.

E-post: margareta.bjork@hush.se

E-post: Johan.Roland@jvsk.slu.se

Örebro läns Fröodlingsförening, ek för

Stiftad 1908

c/o Hushållningssällskapet,
Box 271, 701 45 Örebro.

Ordf Lars-Johan Merin,

Opppegården Nederby, 710 41 Fellingsbro.

Tel och fax: 0581-62 14 81.

Mobil: 070-674 71 65

Sekr Ann-Charlotte Wallenhammar.

Tel: 019-603 27 18. Fax 019-10 21 33.

E-post: ac.wallenhammar@hush.se

Södermanlands

Frö- och Oljeväxtodlareförening, ek för

Stiftad 1945

c/o Claes Rehnström,

Malmvägen 5, 611 65 Nyköping.

Ordf Christer Laveson,

Brännelunds gård, 635 05 Eskilstuna.

Tel och fax: 016-39 50 68

Sekr Claes Rehnström, Nyköping.

Tel: 0155-21 12 62.

E-post: claes.rehnstrom@telia.com

Gotlands

Frö- och Oljeväxtodlareförening, ek för

Stiftad 1942

c/o Hushållningssällskapet,

Lövsta, Roma, 620 23 Romakloster.

Ordf Åke Ahlsten,

Larsarve, Roma, 620 23 Romakloster.

Tel: 0498-505 62. Fax: 0498-509 89.

E-post: ake.ahlsten@i.lrf.se

Sekr dir Hilding Norrby, Roma.

Tel: 0498-20 38 20. Fax: 0498-20 38 39.

E-post: hilding.norrby@hush.se

Västmanlands läns

Frö- och Oljeväxtodlare ek för

Stiftad 1941

c/o Sten Palmgren,

Regattagatan 1, 723 48 Västerås.

Ordf Håkan Carlsson,

Ödesberga, 732 96 Arboga.

Tel och fax: 0589-66 00 01.

Mobil: 070-222 39 68.

E-post: timotej.carlsson@telia.com

Sekr Sten Palmgren, Västerås.

Tel: 021-80 44 38. Mobil: 0708-19 38 97

Östra Götalands

Frö- och Oljeväxtodlare ek för

Stiftad 1996, genom sammanslagning av Östergötlands (1912) och Jönköpings (1921) Fröodlareföreningar. Fr.o.m. 2002 ingår även Norra Kalmar läns (1915) Frö- och Oljeväxtodlareförening.

c/o Hushållningssällskapet,
Box 275, 581 02 LINKÖPING.

Ordf Bengt-Olov Gunnarson,

Bobergs Västergård, 590 33 Borensberg.

Tel: 0141-704 56. Fax: 0141-705 86.

E-post: gunnarsons.jordbruk@e.lrf.se

Sekr dir Lennart Svensson, Linköping.

Tel: 013-35 53 00. Fax: 013-10 27 94.

E-post: lennart.svensson@hs-e.hush.se

Södra Sveriges

Frö- och Oljeväxtodlare ek för

Stiftad 2002 genom sammanslagning av Blekinges (1919), Hallands (1941) och Skånes (1943) Frö- och Oljeväxtodlareföreningar.

Box 96, 230 53 ALNARP.

Tel: 040-46 20 80. Fax: 040-46 20 85.

Ordf Gunnar Henningsson,

Duvmåla, Nordanå, 245 93 Staffanstorps.

Tel: 040-44 51 51. Fax: 040-44 51 88.

E-post: gunnar@svenskraps.se

Sekr Jan Hempel, Alnarp.

Tel: 040-46 20 81. Fax 040-46 20 85.

E-post: jan.hempel@svenskraps.se

Dalarnas

Frö- och Oljeväxtodlareförening, ek för

Stiftad 1971

c/o Daniel Josefsson,

Sätervägen 162, 776 93, Hedemora.

Ordf Anders Klint,

Norrby 11, 776 93 Hedemora.

Tel: 0225-71 11 77.

Sekr Daniel Josefsson,

Tel: 0225-380 67. Mobil: 0707-41 41 65

Gävleborgs Oljeväxtodlares ek för

Stiftad 1985

c/o Länsstyrelsen,

Lantbruksenheten, 801 70 Gävle.

Ordf Pär Widén,

Kräbäck 329, 810 20 Österfärnebo.

Tel: 0291-500 12.

Sekr Mats Selin, Gävle.

Tel: 026-17 11 32. Fax: 026-17 13 08.

E-post: mase@x.lst.se

Kronobergs läns

Frö- och Oljeväxtodlareförening, ek för

Stiftad 1980

c/o Bengt Paulsson,

Baggagård, 360 47 Värends Nöbböle.

Ordf Alf Olsson,

Kronogård, 340 32 Grimslöv.

Tel: 0470-75 06 73.

Sekr Bengt Paulsson,

Baggagård, 360 47 Värends Nöbböle.

Västra Sveriges

Frö- och Oljeväxtodlare ek för

Stiftad 1995 genom sammanslagning av Västra Sveriges (1969), Skaraborgs (1943) och Värmlands (1926) Frö- och Oljeväxtodlareföreningar.

c/o Lanna försöksgård, 531 93 Lidköping.

Ordf Ingemar Lundborg,

N. Härene, Skofteby Säteri, 531 92 Lidköping.

Tel och fax: 0510-53 53 51.

E-post: skofteby@r.lrf.se

Sekr distriktsförsöksledare Johan Roland,

Lidköping.

Tel: 0510-53 00 05. Fax 0510-53 04 88.

Örebro läns linodlarförening, ideell förening

Stiftad 1987

c/o Sven-Erik Larsson,

Västanbytorp, 716 93 Fjugesta.

Ordf Claes Schneider,

Berga gård, 716 91 Fjugesta.

Tel: 0585-310 49. Fax: 0585-310 50.

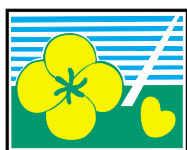
E-post: claes.schneider@t.lrf.se

Sekr Sven-Erik Larsson, Fjugesta.

Tel och fax 0585-101 54.

Mobil 0738-17 97 56

E-post: sven-erik@torpet.com

Frö- och Oljeväxtodlarna

Box 96 • 230 53 Alnarp • Tel 040-46 20 80 • Fax 040-46 20 85
E-post info@svenskraps.se • www.svenskraps.se